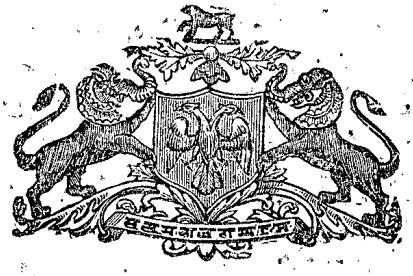

ಪಬ್ಲಿಮೆಂಟ್.

ಮೈಸೂರ ಗೆಜಿಟ್.

ನಂ. 42] ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಯುಷ್ ಆದ್ದು. [ನಂ. 33.

ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುರುವಾರ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಾ॥ 15, ಸ್ಟ 1907.

ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ.

1907ನೆ ಜುಲೈ ತಾರೀಖು 24ನೆ ಬುಧವಾರದ ದಿನ ಅಪರಾಹ್ನ 3 ಘಂಟೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಫಿಸ್ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಭಾಮಂಟಪದಲ್ಲಿ (ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಚೇಂಬರ್) ಸಭೆಯು ಸೇರಿತ್ತು:

ಬಂದಿದ್ದವರು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾವ್, ಸಿ. ಐ. ಇ, ದೀವಾನ್ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು).

ಉದ್ಯೋಗಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಸಭಿಕರು.

,, ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್, ಬಿ. ಎ, (ಮೊದಲನೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲರ್).
,, ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟಿ, (ಎರಡನೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲರ್).

ಹೆಚ್ಚು ಸಭಿಕರು ಸರ್ಕಾರಿ.

,, ಎ ರಂಗಸಾಮ್ಯೆಯಂಗಾರ್, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್.
,, ಎಚ್. ಜೆ ಭಾಭಾ, ಎಂ. ಎ.
,, ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್, ಎಂ. ಮುತ್ತಣ್ಣ.
,, ಎಂ. ಕಾಂತರಾಜ ಅರಸು, ಬಿ. ಎ.
,, ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್.

ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದವರು.

,, ರಾಜಮಂತ್ರ ಪ್ರವೀಣ ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ಯೆಯಂಗಾರ್.
,, ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹ್ಯೆಯಂಗಾರ್.
,, ಎಂ. ಸಿ. ರಂಗ್ಯೆಯಂಗಾರ್, ಬಿ. ಎ.
,, ಬಿ. ನಾಗಪ್ಪ, ಬಾರಿಸ್ಟರ್ ಆಟ್ ಲಾ
,, ಸೈಯದ್ ಅಮೀರ್ ಹುಸೇನ್.

,, ಕೆ. ವೈಲಾಸ ರಾವ್, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಎಲ್. (ಸೆಕ್ರೆಟರಿ).

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಸಭಿಕರಿರಾ,

ಈ ಅಪರಾಹ್ನದ ಕಾರ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಗಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಗಳ ಆಗಮನವನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾರಾಜರವರ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವೆವು. ನಾವು ಈದಿನ ರಾಜ್ಯಭಾರವಹನದ ಈಚೆಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದಾದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದೇವೆ. ಕಾಲ ಕ್ರಮವಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದುದೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದು ರಾಜಕೀಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇದೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವ್ಯವಹಾರವಿಧಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಆಡಳಿತದ ಅಭಿಭಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಭದ್ರಪಡಿಸುತ್ತಿದೇವೆ.

2 ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಬಹುದಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(i) ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಕೋರತೆಗಳನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರುವ ಸಭಿಕರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

(ii) ನ್ಯಾಯ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಸಭಿಕರುಳ್ಳ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪ್ರಯೋಜನವು (ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ) ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಸಮರ್ಥರು ನಾನಾಮುಖವಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಚರ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

(iii) ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನೂ (ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೂ) ರೆಗ್ಯುಲೇಷನುಗಳನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳಲು ಕಾರ್ಯತಃ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ಜನಗಳ ಪರಿಚಯದಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು, ಲಾಯರುಗಳು ಅಥವಾ ಇತರರು) ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.

(iv) ಪ್ರತಿ ಏರ್ಪಾಟನ್ನೂ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಪರಿಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಏರ್ಪಾಟಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲಪಡಿಸುವುದು.

(v) ಇದಲ್ಲದೆ, ನ್ಯಾಯವಿಧಾನದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ನಾನಾಮುಖವಾಗಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

3. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ ಇದಾರೆಂಬುವ ; ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ-ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಎಂದರೆ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುವ ; ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದಾರೆಂಬುವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯು ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯತಃ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವುಳ್ಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು.

4. ಈ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ—ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನವಶ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಚುನಾಯಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಎಂಬುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿವಿರುವಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

5. ಈ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಮೇಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ದೋಷಾರೋಪಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಸಭೆಯು ಮೊದಲು ಏರ್ಪಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಂಗಡದವರ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ವಾರ್ಥ ಉಳ್ಳವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ನಾನಾ ಪಂಗಡದವರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥಉಳ್ಳವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿತನವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸಭೆಯು (ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತಃ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ) ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ವಿರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜನಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸಭೆಯಷ್ಟು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪಂಗಡದ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥಉಳ್ಳವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಲೆ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದೆ.

6 ಜನಗಳು ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗವೂ, ವಿದ್ಯೆವು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಜೀವಿಕೆಗಳೂ—ತತ್ಕಾಲಾಭಾವ ಕೆಲಸವೂ—ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬುದ್ಧಿವಂತರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಮಂದಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ;

196

[ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.]

ಮತ್ತು ಈ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವವರೆಗೂ ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ತರಗತಿಯ ಜನಗಳಿಂದ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಚುನಾಯಿಸಿದ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

7. ಈಗ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳೋ ಎಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೆ, ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಗಳು ಬಹಳಕಾಲವಿದ್ದಮೇಲೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಂಥಾ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಸಭೆಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಷ್ಟು ಆಗತ್ಯವು ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರಮಾಡುವುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಜಾ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದಾದ ಯಾವ ಅರಿಕೆಯನ್ನಾದರೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮೂಲ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಮತ್ತು ಸಭೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡೇ ಅದು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಆ ವಿಷಯವು ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದ್ದೇ ಇದೆ. ವಸ್ತುತಃ ಸಭೆಯವರು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಕಳೆದ ಸಲ ಸಭೆಯು ಸೇರಿ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ವಿಷಯವು ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯು ಏರ್ಪಾಟಿನಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯು ಹೊಂದಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಕವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು.

8. ಸಭಿಕರನ್ನು (ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು) ಆರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ಆರಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರು ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆದೂರವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಈ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ಸಂಗಡ ಆದಕ್ಕೆ ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ—ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಂಥಾ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಭಿಕರನ್ನು ಆರಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡೋಣವು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಷಯವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಯುಕ್ತತಮವಾದ ರೀತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುವ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸದರಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ೨ನೆ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನೀವು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಾಗಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಗಳಾಗಲಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ಜನಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯೆವು.

9. ಇವಲ್ಲದೆ ಈಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನಾಕರರಲ್ಲವ ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಅಯೋಗ್ಯತೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಭಾವಿಸದೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮತ್ತು ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯು ಕೈವಕ ಮಾಡಲು ಅಷ್ಟು ಕೀಳ್ಪವಾಗಿ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಸಭಿಕರಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿತನದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಯಾರೂ ಸಂದೇಹಿಸ್ಬೇವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲೆ ವಾಸಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಥಿತಿಯ ಒಳ್ಳೇ ಆಡಳಿತದ, ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಖ್ಯದ, ಲೋಪದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವೋ ಅಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವು ಇವರಿಗೂ ಆಗುವುದು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು (ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು) ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಇತರ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂಥಾ ನ್ಯಾಯಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಸೌಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗುವರು; ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಗಳು ಕೆಟ್ಟವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಮಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರಲು ಎಲ್ಲಾ ಬಾಧ್ಯತೆಯೂ ಉಂಟು ಮತ್ತು ಅಂಥವರಾಗಿರಲು, ಆರಿಸುವಿಕೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲು ಅರ್ಹರಾದ ಯಾವ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಸಮ್ಮತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೊಂದುವರು.

10. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡರಾದವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ತಿದ್ದುಪಾಟಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಒಂದಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಯಾವುದೆಂದರೆ: ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವನ್ನೂ ರೈತರ ಕಛೇರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದಾಗ ಈ ಅನುಭವ ಕೌಶಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶೀಯರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದಾರೆ,

[ಮಿ|| ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್.]

ಮಾಜದವರಿಂದ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಸವರಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಸಹಜವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

6. ಹಿಂದಿನ ದೀವಾನ್ ಸರ್. ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಐಯರ್‌ರವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ 1894ನೆ ಜುಲೈ 4ರಲ್ಲಿ "ಇದು ತೊಡಕಾದ ಆಕ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ಸೀಮೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಡಬಹುದು." ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದರು.

7. ಇತನ್ಮಧ್ಯೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಪರಿಳವಾದ ಮತ್ತು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಬಹಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳೂ ಹುಕುಂಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಈ ಪೈಕಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 1890 ನೆ ಇಸವಿಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ 3ನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಪಟೇಲ ಕಾನುಭೋಗರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಮ ನಾಕೆರೆರ ಪೋಟಗಿಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು ನ್ಯಾಯದ (ಕಾನೂನಿನ) ಬಲವುಳ್ಳವುಗಳಾ ವೆ. ಇತರವಾದುವುಗಳು ಕ್ರಮವಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಸರುಗಳು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಪೀಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹುಕ್ಕುಂಗಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಬಹಳವಾದುವು ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಯಾ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಜ್ಞಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹುಕುಂಗಳಾದುದರಿಂದ ಕ್ರಮವಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಳ್ಪಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಂದ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಗಳ ಭೋರಣಿಯು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಪುಗಳುಂಟಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಜ್ಞಿತವು ಸಫಲವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಜ್ಞಿತಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾದ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

8. 1899ನೆ ಇಸವಿಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಈಸ್ಟರ್ನ್ ಡಿವಿಜನ್ (ಪೂರ್ವಭಾಗದ) ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದ (ಈಗ ದೀವಾನರಾಗಿರುವ) ಮಿ|| ವಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪುನರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಕರ್ನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ರವರ ಸಂಗಡ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು.

9. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನ ಆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟು ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(i) ಹಳೆಯ ನ್ಯಾಯಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟು—ಆಕ್ಟಿನ ಮೇರೆ ಮಾಡಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈಗ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ, ಬಹು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

(ii) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟು ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ವಾಧೀನತೆಗಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ತರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾ ಇದೆ.

(iii) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪಟೇಲ ಕಾನುಭೋಗನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಇದೆ. ಕಮಿಷ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ.

(iv) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ—ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಪಡೆಯದೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತಳ್ಳಿಬಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ಮೇರೆ ಹೀಗಿಲ್ಲ.

10. 1895ನೆ ಇಸವಿಯ 3ನೆಯದಾದ ಮದರಾಸಿನ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಆಕ್ಟಿನ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕವಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದುವು.

11. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ತದನುಸಾರವಾಗಿ ತಯಾರ್ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ತಯಾರ್ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವು ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಅವಲಂಬಿಸುವುದೇ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(i) ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಾಧೀನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನೇಮಕದ, ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

[ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.]

ಮತ್ತು ಈ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವವರೆಗೂ ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ತರಗತಿಯ ಜನಗಳಿಂದ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಚುನಾಯಿಸಿದ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂಬುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

7. ಈಗ-ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಗಳೋ ಎಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೆ, ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಗಳು ಬಹಳಕಾಲವಿದ್ದಮೇಲೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಂಥಾ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರವರ್ತಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಸಭೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವು ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಬಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಜಾ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರಬಹುದಾದ ಯಾವ ಅರಿಕೆಯನ್ನಾದರೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಮತ್ತು ಸಭೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡೇ ಅದು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಆ ವಿಷಯವು ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ವಸ್ತುತಃ ಸಭೆಯವರು ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾರ ಎಂದರೆ, ಕಳೆದ ಸಲ ಸಭೆಯು ಸೇರಿ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ವಿಷಯವು ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯು ಹೊಂದಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಕವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು.

8. ಸಭಿಕರನ್ನು (ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು) ಆರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ಆರಿಸಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರು ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದೂರವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರು ಈ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ಸಂಗಡ ಅದಕ್ಕೆ ಏವರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ—ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಂಥಾ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಭಿಕರನ್ನು ಆರಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡೋಣವು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಗತಕ್ಕ ವಿಷಯವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಯುಕ್ತತಮವಾದ ರೀತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಪರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸದರಿ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ೨ನೆ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೆಂದು ನೀವು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯಾಗಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಗಳಾಗಲಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ಜನಗಳ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯೆವು.

9. ಇವಲ್ಲದೆ ಈಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನಾಮಕರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದನ್ನು ಬಂದು ಅಯೋಗ್ಯತೆಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಭಾವಿಸದೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮತ್ತು ಉಪದಿಷ್ಟವಾದ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಕೈವಶ ಮಾಡಲು ಅಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಸಭಿಕರಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗೆ ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿತನದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಯಾರೂ ಸಂದೇಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲೆ ವಾಸಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಇತರ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಸ್ಥಿತಿಯ ಒಳ್ಳೇ ಆಡಳಿತದ, ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೌಖ್ಯದ, ಲೋಪದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವೋ ಅಷ್ಟೇ ನಷ್ಟವು ಇವರಿಗೂ ಆಗುವುದು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ನ್ಯಾಯುಗಳನ್ನು (ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು) ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಇತರ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂಥಾ ನ್ಯಾಯುಗಳಿಂದುಂಟಾದ ಸೌಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗುವರು! ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಗಳು ಕೆಟ್ಟವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಂದಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಇತರ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅನಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಸಮಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರಲು ಎಲ್ಲಾ ಬಾಧ್ಯತೆಯೂ ಉಂಟು ಮತ್ತು ಅಂಥವರಾಗಿರಲು, ಆರಿಸುವಿಕೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲು ಅರ್ಹರಾದ ಯಾವ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಸಮ್ಮತಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಹೊಂದುವರು.

10. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶೀಯರಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡರಾದವರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದ ತಿದ್ದುಪಾಟಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಬಂದಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಯಾವುದೆಂದರೆ: ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲವನ್ನೂ ರೈತರ ಕರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದಾಗ ಈ ಅನುಭವ ಕೌಶಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶೀಯರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶೀಯರಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿದಾರೆ,

[ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ; ಮಿ|| ವಿ. ಎ. ನರಸಿಂಹ್ಯಯಂಗಾರ್.]

ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜ್ಞಾನವೂ ಅನುಭವವೂ ಈ ದೇಶೀಯರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೂ ಅವರ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳೋಣವೂ ಇವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಗುಣಗಳಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವರು ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲವೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮವಾಗಿಯಾದರೂ ಹೊಂದಿರುವರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು.

11. ಮೈಸೂರಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ — ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದವರಿಗಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಜನಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ವೈತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವಿರುವುದಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದು. ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಿಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಉದಹರಿಸಿದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕವಿಯು ರಸಭರಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮುಖಸ್ತುತಿಯೆಂದು ಸಂಕಯಪಡದೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು, ಅದೇನೆಂದರೆ :—

ಪ್ರಜಾನಾಮೇವ ಭೂತ್ಯರ್ಥಂ ಸ ತಾಭ್ಯೋ ಬಲಿಮಗ್ರಹೀತ್।
ಸಹಸ್ರಗುಣಮುತ್ಸ್ರಷ್ಟುಂ ಆದತ್ತೇ ಹಿ ರಸಂ ರವಿಃ ॥

"ಸೂರ್ಯನು ಮಳೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಬಂದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರವಾಗಿ ಪಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು (ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನು) ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಪತ್ತಿಗೋಸ್ಕರವೇ ಅವರಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು"

12. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವರ ಔತ್ಸುಕ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಭಾರವಹನಕ್ಕೆ ಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರು ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಡು ನ್ಯಾಯವಾದುದೆಂದು ತೋರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಸಭಿಕರಾ, ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಯು ನಿಮ್ಮಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಮಿ|| ವಿ. ಎ. ನರಸಿಂಹ್ಯಯಂಗಾರ್.

ಅಯ್ಯಾ,

ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರ ಪರವಾಗಿ — ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುಭದಿನಕ್ಕೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು.

ರಾಜನ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಐಕ್ಯವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ವರ್ಧಮಾನವಾದ ರಾಜ್ಯಭಾರವು ದಿನೇದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅನುಕಂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿ ನ್ಯಾಯದ (ಕಾನೂನು) ಏರ್ಪಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಯಾವುವನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾವುವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದಾರೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನೂ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ, ಅಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಬೇಕು.

ಸಭಿಕರನ್ನಾರಿಸುವ ನಿಯಮವು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಇವೆ, ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ದೇಶೀಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲದ ಸಭಿಕರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾಗುವುದಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೇರುವಂತೆ ಆಗಿ ಆದು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಜನರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಮಿತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಹೊರಗಿನವರು ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಅದು ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾಗಿ ಆಗಲೂ, ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಆಗದೇ ಇರಲೂ ನಾವು ಬಹು ವಿವೇಕವೂ ಆತ್ಮಸಂಯಮವೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಲಸದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ ಹೋದರೂ ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಆದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ದೃಢವಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಭೆಯು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತರುವಾಯ ಅದರಿಂದ ಹೊಂದಿನ ಫಲಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೋರಿದರೆ ಅದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧೀಭೂತವಾಗುವಂತೆಯೂ, ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೊಂದಿಗೆ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ ಶ್ರೀಮಂ ಮಹಾರಾಜರವರ ವರ್ಧಮಾನವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಅದರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ದಯವಾಡಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

197

ಮಿ|| ಟಿ ಆನಂದರಾವ್.]

ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವ ಬಿಲ್ಲು.

ಮಿ|| ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್.

ಅಯ್ಯಾ,

ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ವಿಷಯಗಳ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಯದ (ಕಾನೂನಿನ) ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು.

2. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಂದಿದುರ್ಗ ಡಿವಿಜನಿನ ಕಮಿಷನರು ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾನುಭೋಗರ ಕರ್ಣಲ್ ಮತ್ತು ಫಿರ್ಕಾಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ 1877ನೆ ಆಗಸ್ಟು 30ನೆ ತಾರೀಖಿನ 1162ನೆ ನಂಬರ್ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೇಳಿದುದೇನಂದರೆ : " ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಪೀಲುಗಳೆಂದಲೂ ಫಿರ್ಯಾದುಗಳಿಂದಲೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಿತೂರಿಯು ಬಹಳ ಅಪವಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ (ವೊಕದ್ದಮೆಗಳ) ನಡವಳಿಕೆಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಿತೂರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೊಂಬಾಯಿನ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ನಾಕರಿಗಳ 1874ನೆ ಇಸವಿಯ 3ನೆ ಆಕ್ಟನ್ನು ಮಂಜೂರ್ಮಾಡಲಾಯಿತು "

3. ಆಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರಾದ ಮಿ|| ಸಾಂಡರ್ಸ್‌ರವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವತನದಾರರ ಆಕ್ಟೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ವಿಹಿತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

4. ಮೂವರು ಕಮಿಷನರುಗಳ ಪೈಕಿ ನಗರದ ಕಮಿಷನರಾದ ಮೇಜರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಹಿಲ್ ಯವರು ಆಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ ಯವರ ಹುಕುಂ ನಾಮೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸಾಕೆಂದೂ ವರ್ತ ಎಂಬುವ ಮಾತೇ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಸದರೀ ಆಕ್ಟು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಪಡಿಸಿದುದರಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ " ಜೆಂಗಸರೆ ಹಕ್ಕುಗಳ " ನ್ನು ಕುರಿತು ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ ಅಸಮ್ಮತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸದರಿ ಆಕ್ಟು ಗ್ರಾಮ ನಾಕರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲು ಹೆಂಗಸರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದುದರಿಂದಲೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯ ತೋರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು (ಮೇಜರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಹಿಲ್) ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಭಾರವನ್ನು ಸಂಗಡಲೇ ಶ್ರೀಮರ್ ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಗಳ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಲು ಎಂದರೆ ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರು (ಮೇಜರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು. ಹಿಲ್) ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ನಂದಿದುರ್ಗದ ಕಮಿಷನರಾದ ಕರ್ನಲ್ ಜೆ. ಎಲ್. ಪರ್ಸಿವರು—ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಸರಿಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಸದರಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಅಫಿಸರು ಸೇರಿರುವ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟಗ್ರಾಮದ ಅಫಿಷಿಯೇಟಿಂಗ್ ಕಮಿಷನರಾದ ಮೇಜರ್ ಆರ್. ಸಿ. ಕೋಲ್ ಯವರು—ಸದರಿ ಆಕ್ಟಿನ ನಿಯಮಗಳು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಪೈಕಿ ಮೈಸೂರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಜವಾಬು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಹಾಸನದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕಡೂರಿನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು (ಕ್ಯಾಪ್ಟೆ ಕಮಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಬ್ಲೀರ್) ಸದರಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರು ; ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು (ಮಿ" ಕೃಷ್ಣೆಗೌಡರು, ಕ್ಯಾಪ್ಟೆ ಲಡ್ಲೋ, ಕರ್ನಲ್ ವಾಟಿಟ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಆರಂ ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್) ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಸನದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದಾಗ್ಯೂ ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರ ಪೈಕಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗಿರುವ ಮಿ|| ವಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹೈಯ್ಯಂಗಾರ್ರು—ಸದರಿ ಆಕ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಆಕ್ಟು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯಾಸಸಾಧ್ಯವಾಗಿಯೂ ತೊಡಕಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿತೆಂದು ಬರೆದರು. 1878ನೆ ಇಸವಿಯ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ (ಆನರಬಲ್ ಕರ್ನಲ್ ಹಚ್ಚ್ಯು. ಸಿ. ಆಂಡರ್ಸ್ನ್) ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು.

5. 1878ನೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೂ ನಡೆದಂತೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ದಿವಂಗತ ಆಫಿಸಿನಿಂದ ಕೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ವೆ ಸೂಪರ್‌ಟೆಂಡೆಂಟ್ (ಕರ್ನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್) ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದುದೇನೆಂದರೆ—ದಿ ಆನರಬಲ್ ಕರ್ನಲ್ ಆಂಡರ್ಸ್ನ್ ರವರು ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಆಲೋಚನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಅವರು ಬರೆದ ಅನೇಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಂದ ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಕರ್ನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರವರು ಸದರಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಯೋಗ್ಯರಾದ ಸ

[ಮಿ|| ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್.]

ಮಾಜದವರಿಂದ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಜೀಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೇಲೆ ಸದರಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಸಹಜವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

6. ಹಿಂದಿನ ದೀವಾನ್ ಸರ್. ಕೆ. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಐಯರವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ 1894ನೆ ಜುಲೈ 4ರಲ್ಲಿ "ಇದು ತೊಡಕಾದ ಆಕ್ಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈ ಸೀಮೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಡಬಹುದು." ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದರು.

7. ಇತನ್ಮಧ್ಯೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಪರಿಳವಾದ ಮತ್ತು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಬಹಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳೂ ಹುಕುಂಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಈ ಸೃಕಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 190 ನೆ ಇಸವಿಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ 3ನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿ ಪಟೇಲ ಕಾನುಭೋಗರ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಗ್ರಾಮ ನೌಕರರ ಪೋಟಿಗೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದುವು. ನ್ಯಾಯದ (ಕಾನೂನಿನ) ಬಲವುಳ್ಳವುಗಳಾ ವೆ. ಇತರವಾದುವುಗಳು ಕ್ರಮವಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫಿಸರುಗಳು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಪುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಪೀಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹುಕುಂಗಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಬಹಳವಾದುವು ಮಿಸಲೇನಿಯಸ್ ಯಾ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಜ್ಞಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹುಕುಂಗಳಾದುದರಿಂದ ಕ್ರಮವಾದ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಳ್ಪಟ್ಟ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಂದ ಅನಸ್ಥೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಗಳು ಭೋರಣಿಯು ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರವೂ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಪುಗಳುಂಟಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತವು ಸಫಲವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾದ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

8. 1899ನೆ ಇಸವಿಯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಈಸ್ಟರ್ನ್ ಡಿವಿಜ್ (ಪೂರ್ವಭಾಗದ) ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಾಮಿಸಿಲರಾಗಿದ್ದ (ಈಗ ದೀವಾನರಾಗಿರುವ) ಮಿ|| ವಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾಯರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪುನರಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಕರ್ನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ರವರ ಸಂಗಡ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು.

9. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನ ಆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕ್ಟು ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(i) ಹಳೆಯ ನ್ಯಾಯಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟು—ಆಕ್ಟಿನ ಮೇರೆ ಮಾಡಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈಗ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುಬಹುದಾದ, ಬಹು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

(ii) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟು ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ವಾಧೀನತೆಗಾಗಿ ವ್ಯಾಜ್ಯ ತರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರುತ್ತಾ ಇದೆ.

(iii) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪಟೇಲ ಕಾನುಭೋಗನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವಾದ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಇದೆ. ಕಮಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಆದರ ಫಲಿತಾಂಶವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಲ್ಲ.

(iv) ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಬಂಧನೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ—ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಪಡೆಯದೆ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತಳ್ಳಿಬಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ಮೇರೆ ಹೀಗಿಲ್ಲ.

10. 1895ನೆ ಇಸವಿಯ 3ನೆಯದಾದ ಮದರಾಸಿನ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಆಕ್ಟಿನ ನಿಯಮಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕವಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದುವು.

11. ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಲ್ಲು ತದನುಸಾರವಾಗಿ ತಯಾರ್ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ತಯಾರ್ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವು ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಅವಲಂಬಿಸುವುದೇ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :—

(i) ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಾಧೀನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನೇಮಕದ, ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತದೆ.

198

[ಮಿ॥ ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್; ಮಿ॥ ಎಂ. ಕಾಂತರಾಜ ಅರಸು; ಮಿ॥ ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.]

(ii) ಇದು ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡಿಯಬೇಕಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

(iii) ಇದು—ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಸರದಿಯಮೇರೆ ಒಂದೇ ಉದ್ಯೋಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿರುವ ತೊಂದರೆಯಾದ ಮತ್ತು ಅನನುಕೂಲವಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ.

(iv) ಇದು—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಾಗಿ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಗ್ರಾಮ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅನನುಕೂಲಕ್ಕೂ ಅಸಮರ್ಥತೆಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

12. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮುಸುವಿದಾ ಯಾ ಚಿತ್ತು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸರ್ವೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೂ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಇತ್ತು. ಆಲೋಚನೆ ಕೇಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಆಫಿಸರುಗಳೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ವಿಪರ್ಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಏಕಮನಸ್ಸಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಗುಣದೋಷ ನಿರೂಪಣೆಗಳೂ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಜಾಗರೂಕವಾದ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ವಿಪರ್ಡಿಸಿದಂತೆ ಸಭೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಈಗ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಗಾಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ಮಿ॥ ಎಂ. ಕಾಂತರಾಜ ಅರಸಿನವರು ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಸಭೆಯ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಹಾಕಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೈಸೂರು ಪೊಲೀಸು ಬಿಲ್ಲು.

[ಮಿ॥ ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.]

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,

ಈಗ ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಬಿಲ್ಲು ಈ ಸೀಮೆಯ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ಪೊಲೀಸು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪೊಲೀಸಿನ ವಿಪರ್ಡಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಚಾರವಾದ ನ್ಯಾಯವನ್ನು (ಕಾನೂನನ್ನು) ಒಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದು ಅದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂದ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯವು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವ ಅಥವಾ ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರೋಣವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೊಲೀಸು ವಿಪರ್ಡಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಜನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಗಾಗ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಬಬ್ಬರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನ ಕ್ರಮವಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಪರ್ಡಾಡಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಬಂದು ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ವಿಪರ್ಡಾಡು ಈ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದಲೂ ವರ್ಧಮಾನವಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತದ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಉಂಟಾದುವು. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಈಗಿರುವ ಪೊಲೀಸಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಆದರೆ ಈಗಿನ ನ್ಯಾಯವು (ಕಾನೂನು) ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಅಧಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಿವರಿಸಲು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದೂ ನಾವು ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಹೇಳಿಬಹುದು.

ಮೈಸೂರು ಪೊಲೀಸಿನ ಚರಿತ್ರ.

ಮೈಸೂರು ಪೊಲೀಸಿನ ಚರಿತ್ರವು ಸರಸವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಅನವಶ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ನಾಕರಿಂದಲೂ ಅಕ್ರಮವಾದ ಕಾಲ್ಬಲ ಯಾ ಬಾರು ಪಾಜುಗಳಿಂದಲೂ ವಿಪರ್ಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 1834ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂದಾಚಾರದ ಪಾಜಿನಿಂದ ಈಗಿನ ಪೊಲೀಸು ಹುಟ್ಟಿತು. ಕಂದಾಚಾರದ ಪಾಜು ಬಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮವಾದ, ಕಮ್ಮಿ ಸಂಬಳ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಸೈನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಂದಾಯದ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನೂ ಪೊಲೀಸು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಪಾಜಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಮಲ್ದಾರನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಕಂದಾಚಾರದ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮುಲ್ಕೀ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸೇನೆಯನ್ನು ವಿಪರ್ಡಿಸಿ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದುವು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನೆರವೇರದೆ 1866ರಲ್ಲಿ 1861ರ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆಕ್ಟನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಆಗ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದ ಮಿ॥ ಎಲ್. ಬೌರಿಂಗ್‌ರವರು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ 1861ರ ಆಕ್ಟನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಅಡ್ಡಿಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನ ಪೊಲೀಸು ವಿಪರ್ಡಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ

[ಮಿ॥ ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.]

ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ, ಕುದ್ದಾಂಗವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದು ಮೈಸೂರಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಸಮ್ಮತಿರಾಗಿದ್ದರು. ಮದರಾಸು ಪೊಲೀಸು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇರುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಣನೆಗೆ ತಾರದೆ ಹೋದುದರಿಂದಲೂ, ಮಿತವ್ಯಯ ಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪೊಲೀಸಿನ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಪೊಲೀಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮದರಾಸಿನ ಪೊಲೀಸು ವಿರ್ಪಾಡು ಖುಡದಿಂದ ಊನವಾದುದೆಂದು 1871ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪೊಲೀಸಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಹುಕುಂಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ಪೊಲೀಸಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕ್ರಮವಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟುಗಳ ಆಚರಣೆಗೋಸ್ಕರವೂ 1872ರಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರದ ಕ್ರಮವು ಮುಗಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಮ ಪೊಲೀಸು ವಿರ್ಪಾಟ್ಟು ಆಡಳಿತದ ವೃತ್ಯಸ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಂದ ಬದಲಾಣೆಗಳೊಡನೆಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೊಡನೆಯೂ ಈ ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಹೊಸ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೇರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೂಪರ್‌ಟಿಂಡೆಂಟುಗಳು ಪ್ರತಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟುಗಳು ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಗ್ರಾಮ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕ್ರಮ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ 1878ರಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನೇಟಾಗಿ ಅಮಲ್ದಾರನ ತಾಬೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈ ದಿನದ ವರೆಗೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ 1834ರಿಂದಲೂ, ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಕೂಡ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರ್‌ಟಿಂಡೆಂಟುಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ತತ್ತುವಾಯ ಬಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಅಮಲ್ದಾರರು (1872ರಿಂದ 1878ರ ವರೆಗಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿನಾ) ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ಈಚಿನ ಚರಿತ್ರೆಯು, ಆಗಾಗ್ಯೆ ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದುದಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯಸ್ತವಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ವಿರ್ಪಾಡಿಗೂ, ಈಚೆಗೆ ಸೂಪರ್‌ಟಿಂಡೆಂಟುಗಳು ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಸೂಪರ್‌ಟಿಂಡೆಂಟುಗಳೆಂದು ಜನರುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪೊಲೀಸು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಕಮಿಷನರುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಇಟ್ಟುದಕ್ಕೂ 1885ರಲ್ಲಿ ಬಿಬ್ಬ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿ ಜನರಲಿನ ನೇಮಕಕ್ಕೂ, ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ಬಳ್ಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮತ್ತು ಹುಕುಂಗಳ ವಿರ್ಪಾಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೊಲೀಸು ಬಿಲ್ಲಿನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪೋಲೀಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನ್ಯಾಯವು (ಕಾನೂನು) ಅವುಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ 1861ರ 5ನೆ ಆಕ್ಟು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 1872ರ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪೊಲೀಸಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳೂ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ಎರಡು ಚಟ್ಟುಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ವಿಕ್ರೀತಿಯಾದ ಕ್ರಮದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು 1886ರಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಬಂತು. 1861ರ 5ನೆ ಆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ 1872ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಂದು ಮಸುದಾ ಯಾ ಚಿತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನನ್ನು ಆಗ ತಯಾರ್ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ 1861ರ 5ನೆ ಆಕ್ಟನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ 1872ರ ನಿಬಂಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದಷ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಂದು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ನು ವಿರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಲಿಲ್ಲ. 1897ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಡನೆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸು ಆಕ್ಟಿನ (1890ರ 4) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಹೊಸ ಮಸುವಿದಾ ಯಾ ಚಿತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ನನ್ನು ತಯಾರ್ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈಗಿನ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರಿಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಚಿತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನನ್ನು ಇನ್ನೂ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸರಾ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಂಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿರ್ಪಾಡಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಮಿ॥ ಎ. ರಂಗಸಾಮ್ಮಯ್ಯಂಗಾರ್ರು ಪೊಸಿಡೆಂಟ್ (ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಆಗಿಯೂ ಮಿ॥ ಕಾರ್, ಪಿ॥ ಎಂ. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಸಭಿಕರಾಗಿಯೂ ಸೇರಿದ್ದ ಬಂದು ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸದರಿ ಚಿತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯ ಬಗ್ಗೆ 1904ರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಾಜದವರು ಚಿತ್ತು ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶವೆಲ್ಲದೆ ಮಿ॥ ಕಾರ್ ರವರು ಆಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದ ಮೂಲ ತತ್ವದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಚರ್ಚಿಸಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಂಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಜಾಗರೂಕವಾದ ಪರಾಲೋಚನೆಯು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪೊಲೀಸು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ ಸಭಿಕರಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಂಸೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಪೊಲೀಸಿನ ವಿರ್ಪಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ.

ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಅದರ ವಿರ್ಪಾಡು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ, ಹೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಪೊಲೀಸು ಶಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೊಲೀಸು ಇನ್

[ಮಿ॥ ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟಿ.]

ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷವಾದ ಅಪ್ಪಣೆಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೂ ಬಳಪಡಿಸಿ ಬಂದು ಸೈನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಪೊಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳುವವರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲೂ ತಪ್ಪುತಪ್ಪದ ಮೇಲೂ ತಕ್ಕಾಪು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಲ್ಪಡುವ ತಪ್ಪುತಪ್ಪದ ಮೇಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ಬಳಕೆ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನೂ ಸುಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕುರಿತು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನೂ ಹುಕುಂಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಾಂಗವಾಗಿ ಪೊಲೀಸು ಆಫಿಸರುಗಳಾಗಿರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟುಗಳೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟುಗಳೂ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಅಮಲ್ದಾರನಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮತ್ತು ಅಮಲ್ದಾರರ ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಗಳು.

ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರೋಣವೂ, ಅಮಲ್ದಾರರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೊಲೀಸಿನ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸೋಣವೂ ಈಚೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಖಂಡನೆಗೆ ಬಳಗಾಗಿದ್ದುಪು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧಾಂಗವಾಗಿ ಬಳಗಾಗದೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು 1891ರಲ್ಲಿ ಮಿ॥ ರಿಕೆಟ್ಸ್‌ರವರೂ ಈಚೆಗೆ ಮಿ॥ ಕಾರ್‌ರವರೂ ಕೇಳಿದರು. ಮಿ॥ ಕಾರ್‌ರವರ ಸಲಹೆಗಳು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮಿ॥ ರಿಕೆಟ್ಸ್‌ರವರ ಸಲಹೆಯು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೂ ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೂ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಮೇಲಿನ ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅಂಥಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಿತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಅನನುಕೂಲಗಳು ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತವು ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದೂ ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ಇರುವ ಪೊಲೀಸು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಹೀಗಾದುದು 1892ರಲ್ಲಿ. 1904ರಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದ ಸಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಿ॥ ಕಾರ್‌ರವರು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸಿನ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಪೊಲೀಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಮಲ್ದಾರರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಾರೆ. ಕಳೆದ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಕ್ರಮದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇನ್ನೂ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾವರ್ಧಮಾನವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದು. ಅನುಭವವೇ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವೇ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದ ಪ್ರತಿ ಆಡಳಿತದವರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವೇ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೇಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಯೊಂದರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟುದಾದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕ್ಷೇಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೋ ಎಂದರೆ ಅವರು ಅವರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಆಫಿಸರಾಗಿದಾರೆ. ಅಂಥವರಾದ ಅವರಿಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿರಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಹೊಂದಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೂ (ದಾರಿತೋರಿಸೋಣವೂ) ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯೂ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಗುಣವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಅಧಿಕಾರವು ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ಜೋರು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಮಿತಿಮೀರಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ಅವರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೃಢವಾದ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿರುವ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು 1861ರ ನೆನೆ ಆಕ್ಟಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೂ ಮದರಾಸಿನ ಪೊಲೀಸು ಕ್ರಮಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಆಫಿಸರು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ (ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ) ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಆಫಿಸರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ, ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತವು ಇರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಲ್ಲಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ನಾನಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಪೊಲೀಸು ಕೋಡುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಯಾ ದಂಡನೀತಿಯ ಕ್ರಮವಾದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಿಯು ಪೊಲೀಸನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟು

[ವಿ|| ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ.]

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟು, ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ಒಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿಯಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟಿಗೆ ಕೋಪಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹಜವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯತಃ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೂ (ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ) ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ (ತಾಬೇದಾರನಾಗಿ) ಇದ್ದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಸಹಾಯದ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಅನುಕೂಲಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾದ ಇವರಿಬ್ಬರ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ, ನಿಜವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು (ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು) ಪೊಲೀಸಿಗೂ ಮುಖ್ಯನನ್ನಾಗಿಯೂ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೂಪರ್‌ಟೆಂಡೆಂಟನ್ನು ಪೊಲೀಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟು ಯಾ ಸಹಾಯಕನನ್ನಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದೇನೂ ಅಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸು ಕೆಲಸದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸೋಣವು ಹಾನಿಕರವಾದುದ್ದೇ ಸರಿ ಆದರೆ, ಯಾವಾಗ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು, ಯಾವಾಗ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಸುಬುದ್ಧಿಗೂ, ವಿವೇಕಕ್ಕೂ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೂಪರ್‌ಟೆಂಡೆಂಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜದವರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ತನ್ನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾರಿ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಬೆಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವಕ್ಕೂ (ಜವಾಬ್ದಾರಿಗೂ) ಅಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟಿಗೆ ಆಯುಧಗಳು, ಸೈನ್ಯೋಪಕರಣಗಳು, ಕವಾತು, ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಕಟಯಾಸ್ಪದರಾದ ಜನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ವರ್ತಮಾನ ಸಂಗ್ರಹಣ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಗಸ್ತು ತಿರುಗೋಣವನ್ನೂ ಹಂಚೋಣ, ಪೊಲೀಸು ಜವಾನರ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣವಾದ ದಿನಚರಿಯ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು, ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾದ ನೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಆತನು ಶುದ್ಧಾಂಗವಾಗಿ ದಿನಚರಿಯ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲಿನ ಸಂಗಡ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬಹುದು.

ಅಮಲ್ದಾರನು ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸೋಣವು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಊಹಾಕಲ್ಪಿತವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಮತ್ತೊಂದಾವರ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವಂತೆ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪೊಲೀಸು ಕ್ರಮವು ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪೊಲೀಸು ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಎಂದರೆ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರ ವೃದ್ಧಿಗೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವಕ್ಕೂ ಅಮಲ್ದಾರನ ಚುರುಕಾದ ಸಹಾಯವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂಥಾ ಸಹಾಯವು ಆತನಿಗೆ ಪೊಲೀಸು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ದೊರೆಯಲಾರದು, ಮತ್ತು ಅಮಲ್ದಾರನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತಾವನಾದರೂ ಶುದ್ಧಾಂಗವಾಗಿ ಪೊಲೀಸು ಇಲಾಖೆಗೇ ಸೇರಿದ ಆಫಿಸರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅದು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಗೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಂಕೆಯಾಗಿರುವುದು. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫಿಸರಾಗಿ ನಾನಾಸಾಧನಗಳುಳ್ಳ ಅಮಲ್ದಾರನ ಬುದ್ಧಿವಾದವೂ ಸಹಾಯವೂ ಕೀಳ್ಪಟ್ಟ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಅಸಾವಧಾನತ್ವದಿಂದಲೂ ಲಂಚಕೋರತನದಿಂದಲೂ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ನ್ಯಾಯದೊರೆಯದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಿಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವುದು. ಅಮಲ್ದಾರನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಆಫಿಸರಲ್ಲಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿನ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸೋಣವು ಬಂದೇ ಬಲವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಯಾವ ಅನನುಕೂಲವೂ ಉಂಟಾದಂತೆ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ಆತನು ಪೊಲೀಸು ಆಫಿಸರಾಗಿ ತಾನು ಅನ್ವಯಿಸಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ದರ್ಯಾಫ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪೊಲೀಸು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳೂ ಮೊದಲನೆ ತರಗತಿಯ ಅಥವಾ ಸೆಷನ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆತನು ಅವನ್ನು ಕೂಡ ದರ್ಯಾಫ್ತು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹದ ಮತ್ತು ಜುಡಿಷಲ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮೂಲತತ್ವವನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನ್ಯಾಯರೀತ್ಯಾ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಅಮಲ್ದಾರನಿಗೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಪೊಲೀಸಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸು ಆಡಳಿತದ ಕ್ರಮದ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗಿ ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಗಾರವವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದ ಪೊಲೀಸು ಕಮಿಷನಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಂದ ವಿ|| ಕಾರ್‌ರವರ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಾರವ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಯೋಚಿಸಬಹುದಾದುದರಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಷ್ಟು ದೂರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆವು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗ್ದಾದರೂ ಇರಲಿ, ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕತ್ವಕ್ಕೆ ಕುಂದಿಲ್ಲದೆಯೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಭಾಗಿಸದೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಫಿಸರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಒಳನಿಯಮ ಮತ್ತು ಸುಶಿಕ್ಷಣ.

ನಾವು ಈಗ ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ಒಳ ಸುಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪೊಲೀಸು ಸೈನ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹುಕುಮುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್‌ಸ್ಪೆ

[ಮಿ|| ಕೆ. ಪಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟಿ ; ಮಿ|| ಎ. ರಂಗಸಾಮ್ಯೆಯಂಗಾರ್.]

ಕ್ಟರು ಜನರಲು ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪೊಲೀಸು ಆಫಿಸರನ್ನಾದರೂ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟೆ ಕಮಿಷನರುಗಳೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟುಗಳೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಆಫಿಸರುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟೆಬಿಲುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಪೀಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲೇ ಕೊನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪೀಲ್ಮಾಡಬಹುದು.

ಪೊಲೀಸು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು.

ನಾವು ಮುಂದೆ ಪೊಲೀಸು ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವೆವು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಅನೇಕ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿಯಮಗಳು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಜರೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಬೀದಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವುದು, ಕಟ್ಟಡದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡಲ್ಪಡದಂತೆ ಅಡ್ಡಿಮಾಡುವುದು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ತಗುಲಿರುವ ಜನಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸದಂತೆ ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಇತರ ವಿಷಯಗಳು, ಇಂಥಾವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹುಕುಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೆವ್ಮದಿಯನ್ನೂ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಲು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ 37ನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಳೆಯ ಮನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ; 39ನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಬೇರೆಬೇರೆ ತರಗತಿಯವರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಲಿಬಿಲಿ, ಕಲಹ, ಇವು ನಡೆಯದಂತೆ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಹುಕುಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಭಂಡ ಕೂಗುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಮತ ಸಂಬಂಧವಾದ ಹಗೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬಹುದಾದ ಕೂಗುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸದಂತೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಲು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 43ನೆ ಪ್ರಕರಣವು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಬರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಜನಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸನ್ನಾಹಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿನೋದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಲಿಬಿಲಿ ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡಲೂ, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಟಗಳನ್ನೂ ವೇರವಣಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಮಪಡಿಸಲೂ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಗಳು.

5ನೆ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 47 ಮತ್ತು 49ನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕ್ರಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದೆ. 46ನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ದಯವುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುವುದನ್ನು ಬತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ ; ಎಂದರೆ, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಬಲಹೀನರಾದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಭ್ಯನಾಗಿಯೂ, ದಯವುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಒಂದು ಭಕ್ತಿಭಾವದ ಕೋರಿಕೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ ; ಯಾತಕ್ಕೆಂದರೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹಿಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಕೋಧನೆ ಮಾಡುವ ಜನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನವಶ್ಯವಾದ ಬರಟುತನದಿಂದ ನಡೆಯೋಣವನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದೆ.

ಉಳಿದ ನಿಯಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭಬಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದೆ. ಅಪಾಯದ ಅಥವಾ ನೆವ್ಮದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಭಂಗವಾಗುವ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಪೊಲೀಸು ಸಾಲದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿನ ತತ್ತರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಂಥಾ ಹೆಚ್ಚು ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನಿಡೋಣವು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತೋ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಂಗಡದಿಂದ ಅಥವಾ ತರಗತಿಯಿಂದ ಅಂಥಾ ಹೆಚ್ಚು ಪೊಲೀಸಿನ ಕರ್ಚನ್ನು ವಸೂಲ್ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ತತ್ತರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಸ್ಥಳದ ದುರ್ಮಾರ್ಗತನವನ್ನು ಅಣಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪಂಗಡದವರೆ ಬತ್ತಾಸೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಯಾ ವಿಶೇಷ ಪೊಲೀಸು ಆಫಿಸರುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. 55ನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಒಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾ ಪೊಲೀಸು ತಪ್ಪುತಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಇದೆ. 56ನೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲು ನಿಯಮ ಮಾಡಿದೆ. (1867ರ 3ನೆದಾದ) ಜಾಜಿನ ಕಾನೂನನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪದೇಪದೇ ತಗಾದೆಯು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು 61ರಿಂದ 68ರ ವರೆಗಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಇದೆ.

ನಾವು ಬಿಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಈಗ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಗಾಗಿ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ಮಿ|| ಎ. ರಂಗಸಾಮ್ಯೆಯಂಗಾರು) ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಸಭೆಯ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಹಾಕಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತು.

[ಮಿ|| ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್ ; ಮಿ|| ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ; ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.]

1900ನೆ ಇಸವಿಯ 3ನೆದಾದ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಂಗಳ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವ ಬಿಲ್ಲು.

ಮಿ|| ಟಿ. ಆನಂದರಾವ್.

ಅಯ್ಯಾ,

1900ನೆ ಇಸವಿಯ 3ನೆದಾದ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಂಗಳ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹಳಕಾಲ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟ್ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಜಮ್ಮಿ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೂ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಮಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

2. ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಈ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ 4ನೆ ಪ್ರಕರಣದ (5)ನೆ ವಾಕ್ಯದ ಮೇರೆ ಜಮ್ಮಿನಿನ, ಮನೆಗಳ ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಸ್ವಾಧೀನತೆಗಾಗಿ ಬರುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಮುಗಳು ವ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾದ ಸ್ವತ್ತಿನ ಬೆಲೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರಮಪಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. "ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾದ ಸ್ವತ್ತು" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾವ ಅರ್ಥವು ಹುಟ್ಟದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪೈಕಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥದ ಮೇರೆ ಆ ಮಾತುಗಳು ವ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಎಂದರೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಕ್ಕನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದೆ ಜಮ್ಮಿನು ಮನೆ ಅಥವಾ ತೋಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೇಲಣ ಹಕ್ಕು ವಿವಾದದಲ್ಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೂ, ಸ್ವತ್ತಿನ ಒಡೆಯತನದ ಹಕ್ಕು ವಿವಾದದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಬಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲು ಅಥವಾ ಇತರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ವಿವಾದದಲ್ಲಿರುವ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೂ, ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇವೆ. ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಬಂದು ಮನೆಯಾಗಲಿ ತೋಟವಾಗಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ದಾವಾ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಮಿನ ಮೊತ್ತವು 1,175ರೂಪಾಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ವ್ಯಾಜ್ಯವು ವಾದಿಯ ಹಕ್ಕೇ ವಿವಾದದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆ ಯಾ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಹಿಡುವಳಿಯ ಷರತ್ತುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ತಪ್ಪುಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿ, ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆಯ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮಿನಿನ ಒಡೆಯರು ಅಥವಾ ವರ್ಗದಾರರಿಗೂ ಒಕ್ಕಲುಗಳಿಗೂ ಕಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಸಭಿಕರು ಕೋಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎರಡು ತರಗತಿಯ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಿಗೆ ಭೇದವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಕುರ್ಬ್ಯಂಗವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಮೆಯಾದ ಕೋರ್ಟ್ ರುಸುಮನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವಂತೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿ ಇದೆ.

3. ಮೈಸೂರು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನಿನ 12ನೆ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆ ನಾವು ಈಗ ಮಾಡುವ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ದೀವಾನರ ಬರಹಮೂಲಕವಾದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಮಿ|| ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ :—ಜಮ್ಮಿನಿನ ಒಡೆಯರು ಯಾ ವರ್ಗದಾರರಿಗೂ ಒಕ್ಕಲುಗಳಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಬರುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವಂಥಾ ಕಷ್ಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರಮೇಯಗಳು ವಕೀಲರಾಗಿ (ಲಾಯರಾಗಿ) ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಸಭೆಯ ಸಮ್ಮತಿಗೆ ಹಾಕಿ ನಿರ್ಣಹಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—

ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಯಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಗವು ನಡೆಯಬಹುದು; ಮುಂದಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ತರುವಾಯ; ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಿಲ್ಲುಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದು ಹಳೆಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಸ್ತರ್ಟ್ಟ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಲು ವಿಸ್ತಾರು ಮಾಡಿದೇವೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಆಗುತಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತಷ್ಟು ತ್ವರೆಯಾಗಿ ಅವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುವು. ಈಗಿನಿಂದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆ, ಅದು ಅನನುಕೂಲವಾದರೆ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಕಡೇವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಾನೊಂದುವೇಳೆ, ತಿರಿಗಿ ಸಭೆ ಸೇರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಭಿಕರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ತರುವಾಯ ಆಗಸ್ಟ್ 28ನೆ ಬುಧವಾರದ ದಿನ ಮುಂದಿನ ಸಂಗವು ನಡೆಯುವುದಾಗಿ ದೀವಾನರು ಹೇಳಿದರು.

ಅನಂತರ ಸಂಗವು ಮುಗಿಯಿತು.

ವಿ. ಪಿ. ಮಾಧವರಾವ್,
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.